

ความฉลาดทางอารมณ์ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน ตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม

บุญนิกร คำกองแก้ว¹, อนงค์ สระบัว²

^{1,2}หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
Email : jeff-sinthorn@hotmail.co.th¹, anongsrabua@gmail.com²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา และ 3) ความฉลาดทางอารมณ์ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดนครปฐม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และหัวหน้างานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 182 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .996 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณตามลำดับขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความสามารถภายในตน ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สภาวะอารมณ์ทั่วไป และการจัดการกับความเครียด อยู่ในระดับมากตามลำดับ ส่วนความสามารถในการปรับตัวอยู่ในระดับปานกลาง 2) ระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีการแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาสถานศึกษา พัฒนาแผนงานของสถานศึกษาให้มีคุณภาพสูงสามารถปฏิบัติให้เกิดผลได้จริงปฏิบัติงานของสถานศึกษาโดยเน้นผลถาวรอยู่ในระดับมาก 3 ลำดับแรก ส่วนมุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ และ 3) ความฉลาดทางอารมณ์ ด้านสภาวะอารมณ์ทั่วไป ความสามารถในการปรับตัว ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และการจัดการกับความเครียด ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 69.40 สามารถเขียนเป็นสมการวิเคราะห์การถดถอยจากคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ คือ

$$\hat{Y} = .102 + .339(X_5) + .271(X_3) + .263(X_2) + .124(X_4)$$

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ

$$\hat{Z} = .347(Z_5) + .289(Z_3) + .255(Z_2) + .114(Z_4)$$

คำสำคัญ : ความฉลาดทางอารมณ์, เกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงาน

Emotional Intelligence Affecting Educational Institution Administrators' Performance Based on Standards, Secondary Educational Service Area Office 9, Nakhonpathom

Boonnikorn Khamkongkaew¹, Anong Srabua²

^{1,2}Master of Education Program in Educational Administration Educational Administration
under the Muban Chom Bueng Rajabhat University,
Email : jeff-sinthorn@hotmail.co.th¹, anongsrabua@gmail.com²

Abstract

The purposes of this study were to study: 1) the emotional intelligence level of educational institution administrators, 2) the educational institution administrators' performance level based on the performance standards, and 3) the educational institution administrators' emotional intelligence affecting the performance based on the standards Secondary Educational Service Area Office 9, Nakhonpathom. The samples were 182 educational institution administrators selected by stratified random sampling. The instrument for collecting the data was a five – rating scale questionnaire. The validity of this questionnaire was .996. The statistics for analysis the data including mean, standard deviation, Pearson's Correlation analysis were used to find the correlation of the factors and multiple regression analysis.

The research findings were as follows: 1) The overall level of the educational institution administrators' emotional intelligence is in high level. In terms of item analysis, the item with highest mean scores includes internal capabilities followed by interpersonal skills, general mood and stress management, respectively. However, the ability to adapt is in moderate level. 2) The overall level of the educational institution administrators' performance based on the standards is in high level. The top 3 items in high level include the information retrieval skills for educational institution development, the development of high quality and practical educational institution plan, and the emphasis on the permanent-based educational institution administration, respectively. The item in moderate level includes the emphasis on the personnel development to the full capacity. and 3) The items concerning the educational institution administrators' emotional intelligence affecting the performance based on the standards of Secondary Educational Service Area Office 9, Nakhonpathom with correlation level at .05 include general mood, adaptability, interpersonal skills, and stress management. The predictive coefficient can be written as a regression equation from the raw scores and standard scores as follows:

Equation of regression analysis in raw score form is

$$\hat{Y} = .102 + .339(X_5) + .271(X_3) + .263(X_2) + .124(X_4)$$

Equation of regression analysis in standardized form is

$$\hat{Z} = .347(Z_5) + .289(Z_3) + .255(Z_2) + .114(Z_4)$$

Keywords : Emotional Intelligence, performance criteria, Secondary Educational Service Area, Nakonpathom, Educational Institution Administrators' Performance Standards

บทนำ

ช่วงเวลาของศตวรรษที่ 21 นี้ การจัดการศึกษาจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนเพื่อเตรียมคนให้สามารถทำงานและดำเนินชีวิต ในสภาวะการณ์ปัจจุบันที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรงอย่างไร้พรมแดน นอกจากนี้การศึกษายังเป็นเครื่องมือหลักในการพัฒนาประเทศให้มีความยั่งยืนซึ่งผลจากการพัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีส่งผลให้ประเทศไทยเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีมากมาย จนกลายเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิต ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการศึกษาของไทยในปัจจุบัน (กรมอาเซียน, 2556 : 21)

ด้วยเหตุนี้วิชาชีพทางการศึกษาจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่ต้องทำหน้าที่หลักทางด้าน การเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ตลอดจนการสนับสนุน การศึกษา ให้บริการหรือปฏิบัติงานเกี่ยวเนื่องกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน การนิเทศ และการบริหารการศึกษาในหน่วยงานการศึกษาต่าง ๆ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 65)

สถานศึกษาหรือโรงเรียนเป็นองค์กรทางการศึกษา ที่มีบทบาทหน้าที่ในการผลิตบุคลากร ให้เป็นพลเมืองที่มีความรู้ ความสามารถ คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้บริหารสถานศึกษาจึงถือว่าเป็นบุคลากรหลักที่จะ นำองค์กรไปสู่ความสำเร็จเพราะผู้บริหารเป็นผู้ขับเคลื่อน องค์กรไปในทิศทางที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล (อวัช บุญยมณี, 2550 : 3)

การทำงานในองค์กรนั้นต้องอาศัยการทำงาน เป็นทีม ตามโครงสร้างลักษณะงานและผู้ร่วมงาน ที่แตกต่างกันไป ทำให้ผู้บริหารนอกเหนือจากที่ ต้องมีทักษะความรู้ความสามารถ ผู้บริหารต้องฝึก การทำงานเป็นทีม ยึดหยุ่นรับฟังความคิดเห็นของ ผู้อื่น การปรับตัว การจัดการความเครียด และ การสร้างสุข เพื่อที่จะให้ผลงานและตอบสนององ

นโยบายและเป้าหมายขององค์กร ด้วยเหตุนี้ คุณลักษณะหนึ่งที่สำคัญและจำเป็นต่อการเป็น ผู้นำที่ประสบความสำเร็จ ในศตวรรษที่ 21 นี้ คือ การที่ผู้บริหารมีวุฒิภาวะด้านอารมณ์ (Emotional Quotient = E.Q.) (กัลป์ยมน อินทุสุต, 2554 : 1-2) ดังปรากฏในรายงานการวิจัยของ นิตยา วิเศษยา (2551 : 92-93) พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของ ผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ของผู้บริหารสถานศึกษา และผลการวิจัยยังพบว่า ผู้บริหารที่มีประสพการณ์เพิ่มขึ้นจะมีวุฒิภาวะ มากขึ้น ผลงานวิจัยของ เปรมปรีย์ หนูวิเศษ (2549 : 120-124) พบว่า รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ระหว่างองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ของ ผู้บริหารกับประสิทธิผลโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารมีผลต่อ การจัดการความสัมพันธ์และทักษะการบริหาร ทางด้านเทคนิค ทางด้านมนุษย์ และทางด้าน การนึกคิด สามารถแก้ปัญหาได้ดี ในขณะเดียวกัน ภาวะผู้นำที่ส่วนหนึ่งเกิดจากวุฒิภาวะทางอารมณ์ ที่มีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมโรงเรียน ผู้บริหาร ที่มีระดับความสามารถทางอารมณ์ต่ำ จะเป็น สาเหตุให้เกิดสิ่งต่าง ๆ ดังนี้ คือ ขวัญและกำลังใจ ของบุคลากรต่ำ เกิดความขัดแย้งที่ไม่สร้างสรรค์ ในองค์กร เกิดการผิดพลาดและไม่มีประสิทธิภาพ ในการทำงาน ตลอดจนการตัดสินใจที่ผิดพลาด ความสัมพันธ์กับผู้ใช้บริการต่ำ ผู้บริหารที่มี การศึกษาสูงจะไม่ประสบความสำเร็จในการทำงาน ถ้าระดับความฉลาดทางอารมณ์ต่ำ โดยพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ มีความสำคัญเป็น 2 เท่า ของความสามารถทางสติปัญญาและความชำนาญ ด้วยเหตุนี้ความฉลาดทางอารมณ์ จึงเป็นเรื่องที่ มีความสำคัญอย่างมากต่อความสำเร็จของ ผู้บริหารในแต่ละองค์การ ดังนั้นผู้บริหารจึง จำเป็นต้องพิจารณาถึงความสำคัญของ E.Q. ในที่ ทำงาน เพราะเป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้บริหารได้ แสดงออกถึงความสามารถของตนได้อย่างเต็มที่

อันนำไปสู่แนวทางใหม่ของการทำงานและช่วยเพิ่มประสิทธิภาพให้ดียิ่งขึ้น (ชัยเสถียร พรหมศรี, 2548 : 74-75)

แคทซ์ (Katz, 1955 : 33-42) ได้กล่าวไว้ว่า ทักษะการบริหารที่ผู้บริหารจำเป็นต้องมี เพื่อให้การบริหารประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ต้องมีทักษะด้านเทคนิค (Technical Skills) ทักษะด้านมนุษย (Human Skills) และทักษะด้านความคิดรวบยอด (Conceptual Skill) ถึงจะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ได้ดียิ่งขึ้น ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องพัฒนาความสามารถใหม่ ๆ ให้เหมาะกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้บริหารแต่ละคนนั้นมีความสามารถที่แตกต่างกันไป ดังนั้นครูสภาซึ่งเป็นองค์กรทางการศึกษาได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา และ ผู้บริหารการศึกษาไว้ 12 ข้อ ได้แก่ 1) ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพการบริหารสถานศึกษาให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ 2) ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนาของบุคลากร ผู้เรียน และชุมชน 3) มุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ 4) พัฒนาแผนงานขององค์กรให้มีคุณภาพสูง สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริง 5) พัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นเป็นลำดับ 6) ปฏิบัติงานขององค์กรโดยเน้นผลถาวร 7) ดำเนินการและรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ 8) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี 9) ร่วมมือกับชุมชน และ หน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์ 10) แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา 11) เป็นผู้นำและสร้างผู้นำทางวิชาการในหน่วยงานของตนได้ และ 12) สร้างโอกาสในการพัฒนาได้ทุกสถานการณ์

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษาเรื่อง ความฉลาดทางอารมณ์ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา

ซึ่งปัญหาดังกล่าวล้วนเกี่ยวข้องกับวุฒิทางอารมณ์ของผู้บริหารที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียนให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ที่ต้องการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบต่อไปในอนาคตและนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลในการแก้ไข ปรับปรุง พัฒนาและส่งเสริมให้ผู้บริหารสามารถปรับความฉลาดทางอารมณ์อันจะทำให้เกิดความร่วมมือในองค์การประสบความสำเร็จตามเป้าหมายของการบริหารจัดการในสถานศึกษาและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดนครปฐม
2. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดนครปฐม
3. เพื่อศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดนครปฐม

ทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่อง ความฉลาดทางอารมณ์ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดนครปฐม เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ในบทนี้จึงนำเสนอสาระสำคัญเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงาน

ของผู้บริหารสถานศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ชัยวัฒน์ คุประตกุล (2547 : 98) ให้ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์ว่า เป็นความมั่นคง ของอารมณ์ การควบคุมอารมณ์ และการพัฒนาอารมณ์ทั้งในเรื่องของการประกอบอาชีพคือ การทำงานและการดำเนินชีวิต

วีระวัฒน์ ปันนิตามัย (2551 : 38) กล่าวถึง ความฉลาดทางอารมณ์ว่า เป็นการเรียนรู้ และรู้จักอารมณ์ความรู้สึกของตนเองให้ตระหนัก มีสติ รู้เท่าทันสาเหตุและความเปลี่ยนแปลงในอารมณ์ของตนเอง และบริหารจัดการอารมณ์ของตนไปในทางที่ สร้างประโยชน์กับทุกฝ่าย

โกลแมน (Daniel Goleman, 1998 p. 317) ให้ความหมายว่า ความฉลาดทางอารมณ์ คือ ความสามารถในการรับรู้ความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น เพื่อการสร้างแรงจูงใจในตนเอง และบริหารจัดการอารมณ์อันจะส่งผลดีต่อตนเองและความสัมพันธ์ ต่อคนรอบข้าง

บาร์ ออน (Reuven Bar-On, 2010) ให้ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์ว่า เป็นองค์ประกอบของความสามารถของบุคคลด้าน ส่วนตัว ด้านอารมณ์ และสังคมที่มีผลต่อความสำเร็จในชีวิต โดยปรับตัวให้เข้ากับความต้องการสิ่งแวดล้อมในชีวิตได้ รู้ถึงความรู้สึกเอาใจเขามาใส่ใจเรา การขาดความฉลาดทางอารมณ์จะเป็นการทำลาย ความเจริญก้าวหน้าของ ความสำเร็จของบุคคลหรือองค์กร ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จทุกวิชาชีพ ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์

กิตติพันธ์ รุจิรกุล (2529 อ้างถึงใน กัลยา วงษ์ลัมัย, 2556 : 10) กล่าวว่า การปฏิบัติงานใน องค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ นอกจากจะมีการ แบ่งระดับ การปฏิบัติงานแล้ว ยังต้องมีการ แบ่งสันปันส่วนงานที่จะต้องปฏิบัติออกเป็น หน่วยงานย่อย ๆ ซึ่งมีหัวหน้าหน่วยหรือผู้นำหน่วย

เป็นผู้รับผิดชอบงานตามลักษณะหน้าที่ของตน ที่แตกต่างกันในการปฏิบัติงานที่ต่างชนิด ต่าง หน้าที่ก็เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรหรือ หน่วยงานนั้น ซึ่งจะทำให้ผู้นำมีความสนใจ มี ทักษะ มีความรู้ มีทัศนคติ และมีบทบาทหน้าที่ ของแต่ละคนแตกต่างกันไป นพพงษ์ บุญจิตรา ดุลย์ (อ้างถึงใน กัลยา วงษ์ลัมัย, 2556 : 10) กล่าว ว่า การปฏิบัติงานจำเป็นต้องมีทั้งศาสตร์และศิลป์ ศาสตร์ คือ การศึกษาหาความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ทักษะ เทคนิควิธีทำงานต่าง ๆ ศิลป์ คือ นำเอาความรู้ หลักการ และทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ ให้เหมาะสมกับคน สถานการณ์ และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนขอบเขตจำกัดของทรัพยากรให้เป็นไป ตามบทบาทหน้าที่รับผิดชอบของตำแหน่งงาน ต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้น ในหน่วยงาน

ศุภวรรณ แก้วกิตติคุณ (2549) ศึกษา เรื่อง ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารใน สถานศึกษาเอกชน อำเภอบ้านโป่ง สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารในสถานศึกษา เอกชน อำเภอบ้านโป่ง สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน ตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การสร้าง แรงจูงใจให้ตนเอง การรับรู้ความรู้สึกผู้อื่นได้ การ ควบคุมอารมณ์ตนเอง การมีทักษะสังคม ส่วนการ ตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง และ ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารในสถานศึกษา เอกชน อำเภอบ้านโป่ง สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาราชบุรี เขต 2 เมื่อจำแนกตามเพศ สถานภาพ และระดับการศึกษา พบว่า ผู้บริหารที่เป็น เพศชายและเพศหญิง และที่มีสถานภาพโสดกับ สมรส มีความฉลาดทางอารมณ์ที่ไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีกับ ปริญญาโทมีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกัน อย่างที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดิลกฤทธิ์ อภิวัฒน์สิงหะ(2551) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับความสำเร็จในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1 พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชรเขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านเก่ง ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านดี ในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการควบคุมอารมณ์ และความต้องการของตนเองความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านเก่งในภาพรวมอยู่ในระดับสูง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านสุขในภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณา ในรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความพึงพอใจในชีวิต การศึกษาความสำเร็จในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับความสำเร็จในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชรเขต 1 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตามลำดับ ดังนี้ 1) การมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น 2) การควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง 3) การตัดสินใจและการแก้ปัญหาความภาคภูมิใจในตนเอง และ 4) ความพึงพอใจในชีวิต ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ทางการบริหารต่างกันมีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อังคณา นาสารี (2551) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์และพฤติกรรม การตัดสินใจในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีความฉลาดทางอารมณ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง และมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การตัดสินใจในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (r) เท่ากับ .34

เสาวลักษณ์ ทิพย์อักษร (2551) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับพฤติกรรมการทำงานตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา มีพฤติกรรมการทำงานในระดับมาก ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้แก่ ปัจจัยการบริหารด้านการจัดการ ปัจจัยการบริหารด้านการเงิน ปัจจัยการบริหารด้านวัสดุสิ่งของตามลำดับ และมีพฤติกรรมการทำงานอยู่ในระดับต่ำ คือ ปัจจัยการบริหารด้านคน 2) พฤติกรรมการทำงานตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 มีพฤติกรรมการทำงานในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายด้านเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดี การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนาของบุคลากร ผู้เรียนและชุมชน มุ่งพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ พฤติกรรมการทำงานในระดับต่ำสุด คือ พัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นเป็นลำดับ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับพฤติกรรมการทำงานตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 มีความสัมพันธ์กันทางบวก

อยู่ในระดับสูง ($r = 0.72$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พิชชาพร อุ่นศิริ (2554) ศึกษาวุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสตรีที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน พบว่า 1) วุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสตรีของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 2) การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) วุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสตรีส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุรีย์พร รุ่งกำจัด (2556) ศึกษาเรื่อง ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานด้านบุคคลของสถานศึกษาอำเภอองค์กรักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก พบว่า 1) ระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอองค์กรักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ระดับการดำเนินงานด้านบุคคลของสถานศึกษา อำเภอองค์กรักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานด้านบุคคลของสถานศึกษา อำเภอองค์กรักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รดาการ ภูริพงษ์ (2558) ศึกษาเรื่องความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 ผลการวิจัยปรากฏว่า 1) ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 35 ในภาพรวม

อยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการมองโลกในแง่ดี รองลงมา คือ ด้านทักษะทางสังคม ด้านการบริหารจัดการอารมณ์ ด้านการเข้าใจผู้อื่น และด้านความตระหนักรู้ตนเอง ตามลำดับ และ 2) การเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 35 เมื่อจำแนกตามเพศอายุและระดับการศึกษา พบว่า มีความฉลาดทางอารมณ์ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ พบว่า มีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 11 ปี มีความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ 11 ปีขึ้นไป

อิศรา เลิศเยาวฤทธิ์ (2558) ศึกษาเรื่อง ความฉลาดทางอารมณ์ที่ส่งผลกระทบต่อภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 มีความฉลาดทางอารมณ์ โดยรวมอยู่ในระดับปกติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านสุขและด้านเก่ง ตามลำดับ 2) ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 มีความฉลาดทางอารมณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ และด้านการกระตุ้นทางปัญญา ตามลำดับ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ในระดับปานกลาง

($r_{xy} = 0.58$) และ 4) ความฉลาดทางอารมณ์ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความฉลาดทางอารมณ์ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดนครปฐม เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยกำหนดให้ผู้ให้ข้อมูลเป็นหน่วยของการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ และหัวหน้างานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2559 จำนวน 29 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 29 คน รองผู้บริหารสถานศึกษา 52 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 232 คน และหัวหน้างานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 29 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 342 คน

ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่นำมาใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ และหัวหน้างานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2559 โดยเทียบสัดส่วนตามแต่ละสถานศึกษา และเลือกผู้บริหารสถานศึกษาแบบเจาะจง จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 29 คน รองผู้บริหารสถานศึกษา 28 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 96 คน และหัวหน้างานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 29 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 182 คน ที่ได้มาจากการกำหนด

ขนาดตัวอย่างตามตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (ฮานินทร์ ศิลป์จารุ, 2551 : 45) เมื่อได้ขนาดตัวอย่างตามที่กำหนดแล้ว ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified-Random Sampling) โดยใช้ตำแหน่งของกลุ่มตัวอย่าง (Population Status) เป็นชั้นภูมิ (Stratum) ในการสุ่มอย่างง่าย

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น (Independent Variables)

ได้แก่ ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกแนวคิดของบาร์ออน (Bar-on) (Reuven Bar-On, 2000, p. 108) ซึ่งระบอบองค์ประกอบทางอารมณ์ 5 ด้าน คือ

1) ความสามารถภายในตน (Intrapersonal Skill)

2) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Skill)

3) ความสามารถในการปรับตัว (Adaptability)

4) การจัดการกับความเครียด (Stress Management)

5) สภาวะอารมณ์ทั่วไป (General Mood)

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

คือ มาตรฐานการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงาน ผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา พุทธศักราช 2556 (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2556 : 69) 12 ข้อ ได้แก่

1) ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพการบริหารสถานศึกษาให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ

2) ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนาของบุคลากรผู้เรียน และชุมชน

3) มุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ

4) พัฒนาแผนงานขององค์การให้มีคุณภาพสูง สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริง

5) พัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นเป็นลำดับ

6) ปฏิบัติงานขององค์การโดยเน้นผลถาวร

7) ดำเนินการและรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ

8) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

9) ร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์

10) แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา

11) เป็นผู้นำและสร้างผู้นำทางวิชาการในหน่วยงานของตนได้

12) สร้างโอกาสในการพัฒนาได้ทุกสถานการณ์

3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาคุณภาพของแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา และสร้างข้อคำถามที่จะนำไปใช้ในแบบสอบถาม

3.2 ยก ร่าง แบบ สอบ ถาม ให้ครอบคลุมเนื้อหาตามกรอบความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 5 ด้าน ความสามารถภายในตนเอง (Intrapersonal Skill) ทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Skill) ความสามารถในการปรับตัว (Adaptability) การจัดการกับความเครียด (Stress Management) และ สภา วะ อาร ม ณ์ ทั่ว ไป (General Mood)

3.3 สร้าง ข้อ ค ำ ถ ำ ม เกี่ยว กั บ มาตรฐานการปฏิบัติงานและจำแนกเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหาร พุทธศักราช 2556

3.4 สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาตามกรอบวิธีมาตรฐานการปฏิบัติงาน และ จำ แ น ก เก ษ ณ์ มาตรฐานวิชาชีพ ผู้บริหาร พุทธศักราช 2556 ทั้งหมด 12 ข้อ

3.5 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ การใช้ภาษา สำนวน และความเที่ยงตรงของเนื้อหา แล้วนำมาทำการปรับปรุงแก้ไข

3.6 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ได้ทำการตรวจพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Index of item Object Congruence : IOC) ข้อคำถามที่จะนำไปใช้ได้ต้องมีค่า IOC ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป (พิสนุ พงศ์ศรี, 2551 : 139) ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC เท่ากับ 0.67-1.00 และมีกรปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามบางข้อ ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

3.7 ทาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และหัวหน้างานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ที่ไม่ใช่ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน จากโรงเรียนสายธรรมจันทน์ โรงเรียนไทรโยคมนตรีกาญจนบุรี วิทยาลัยเฉลิมพระเกียรติฯ กาญจนบุรี โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดราชบุรี จังหวัดกาญจนบุรี และโรงเรียนด้านช่างวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี แล้วนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามเทคนิคของครอนบาร์ช Cronbach (พวงรัตน์ ทีวีรัตน์,

2540 : 125-126) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ .996

4. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงเสนอต่อผู้อำนวยการสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดนครปฐม เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

4.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่งให้สถานศึกษา โดยส่งที่ช่องรับหนังสือของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดนครปฐม พร้อมสำเนาหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงที่ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำวิจัยโดยมีหนังสือระบุวันที่ที่ขอรับแบบสอบถามพร้อมแจ้งว่าให้ส่งกลับมา ยังผู้วิจัยโดยมีที่อยู่แจ้งให้ชัดเจน พร้อมแนบซองติดแสตมป์ไปพร้อมกับซองแบบสอบถาม

4.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนและทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ

5.1 ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ตามประเด็นการวิเคราะห์ดังนี้

1) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2) วิเคราะห์ระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยภาพรวมและรายด้านแล้วนำค่าเฉลี่ย

ที่ได้มาแปลผลตามเกณฑ์ของเบสต์ (Best 1986 : 182)

3) วิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยภาพรวมและรายด้านแล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาแปลผลตามเกณฑ์ของเบสต์ (Best 1986 : 182)

4) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานปฏิบัติงาน ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปรความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตามแนวของ บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 108)

5) วิเคราะห์ความฉลาดทางอารมณ์ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน การปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณตามลำดับขั้นตอน (Stepwise Simple Regression Analysis) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติที่ได้จากการศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดนครปฐม ปรากฏผลการวิจัย ดังนี้

1. ระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ความสามารถภายในตน ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สภาวะอารมณ์ทั่วไป และการจัดการกับความเครียด ตามลำดับ ส่วนความสามารถในการปรับตัว อยู่ในระดับปานกลาง

2. ระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาสถานศึกษา รองลงมา ได้แก่ พัฒนาแผนงานของสถานศึกษาให้มีคุณภาพสูงสามารถปฏิบัติให้เกิดผลได้จริง ปฏิบัติงานของสถานศึกษา โดยเน้นผลถาวร ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นผู้นำและสร้างผู้นำทางวิชาการในสถานศึกษาของตนได้ สร้างโอกาสในการพัฒนา ได้ทุกสถานการณ์ ดำเนินการและรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ พัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นเป็นลำดับ ร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์ ตามลำดับ ส่วนการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาให้ก้าวหน้าอยู่เสมออดัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนาของผู้เรียน บุคลากร และชุมชน มุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ความฉลาดทางอารมณ์ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านสภาวะอารมณ์ทั่วไป (X_5) ความสามารถในการปรับตัว (X_3) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X_2) และการจัดการ

กับความเครียด (X_4) เป็นตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการถดถอยและสามารถอธิบายความผันแปรของการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม ที่ระดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .833 และค่าสัมประสิทธิ์ในการพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .694 ซึ่งแสดงว่า สภาวะอารมณ์ทั่วไป ความสามารถในการปรับตัว ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และการจัดการกับความเครียด ร่วมกันพยากรณ์การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม ได้ร้อยละ 69.40 และมีค่า ความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าร้อยละ 31.40 โดยสามารถเขียนเป็นสมการวิเคราะห์การถดถอยจากคะแนนดิบ คือ

$$\hat{Y} = .102 + .339(X_5) + .271(X_3) + .263(X_2) + .124(X_4)$$

และสมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ

$$\hat{Z} = .347(Z_5) + .289(Z_3) + .255(Z_2) + .114(Z_4)$$

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยข้างต้น สามารถนำมาตรวจสอบสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ 3 ข้อ คือ

- 1) ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม อยู่ในระดับปานกลาง
- 2) การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม อยู่ในระดับปานกลาง และ
- 3) ความฉลาดทางอารมณ์ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม จึงขอตรวจสอบสมมุติฐานและอภิปรายผล ดังนี้

1. ความฉลาดทางอารมณ์ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะทางความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่ผู้บริหารพึงมี เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีบทบาทในการควบคุมจัดการกับอารมณ์ในลักษณะต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้เหมาะสม เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและแรงจูงใจในการปฏิบัติงานให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา อันจะนำไปสู่การปฏิบัติงานอย่างเต็มใจของผู้ใต้บังคับบัญชา และยังช่วยให้การติดต่อสื่อสาร การประสานงาน และการสั่งการต่าง ๆ ประสบผลสำเร็จ ส่งเสริมให้ผู้บริหารประสบความสำเร็จในการทำงาน และการดำรงชีวิตโดยเฉพาะด้านความสามารถภายในตนที่พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากกว่าด้านอื่น ๆ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาเข้าใจศักยภาพที่เป็นไปได้ของตนเองเกี่ยวกับการกระทำในสิ่งที่เหมาะสม มีความกระตือรือร้นพัฒนากิจกรรมที่ทำให้เกิดความสุขและมีความหมายในระยะยาวของชีวิต ตระหนักรู้ถึงอารมณ์และความรู้สึกของตนเองได้เป็นอย่างดี เข้าใจถึงความต้องการบรรลุสิ่งที่ตนปรารถนา โดยไม่ตกเป็นทาสของสิ่งต่าง ๆ และรับรู้ความสามารถของตนเองทั้งด้านบวกและด้านลบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดฤชวรรณ แก้วกิตติคุณ (2549) ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารในสถานศึกษาเอกชนอำเภอบ้านโป่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ ดิลกฤทธิ์ อภิวัฒน์สิงหะ (2551) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับความสำเร็จในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษากำแพงเพชรเขต 1 พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชรเขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพ์ วิเศษ (2554 : 106-107) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูอำเภอบ้านนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรีย์พร รุ่งกำจัด (2556) ที่ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานด้านบุคคลของสถานศึกษาอำเภอองครักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก พบว่า ระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานด้านบุคคลของสถานศึกษาอำเภอองครักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ รดาการ ภูริพงษ์ (2558) ที่ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 พบว่าความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 35 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านโดยเฉพาะการแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น ๆ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่าอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจ

เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ยึดหลักกฎหมายและจรรยาบรรณวิชาชีพ มีแรงจูงใจใฝ่ผลสัมฤทธิ์ของงาน มีความรักในวิชาชีพและองค์กร อยากเห็นความเจริญก้าวหน้า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารงานในสถานศึกษา เป็นผู้กำหนดนโยบาย เป้าหมาย วางแผน ตลอดจนขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา จึงมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพื่อให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2556 ของผู้บริหารสถานศึกษาได้กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2556 : 69) สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวลักษณ์ ทิพย์อักษร (2551) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับพฤติกรรมกรปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของคุรุสภาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 พบว่า พฤติกรรมกรปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของคุรุสภาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 มีพฤติกรรมกรปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายด้านสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชชาพร อุ่นศิริ (2554) ได้ศึกษาภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสตรีที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวัฒน์ ศรีวัฒนพงศ์ (2553) ได้ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน การปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 พบว่า พฤติกรรมกรปฏิบัติงาน

ตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมมีพฤติกรรมกรปฏิบัติงานเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

3. ความฉลาดทางอารมณ์ด้านสภาวะอารมณ์ทั่วไป ความสามารถในการปรับตัว ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการจัดการกับความเครียด ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน การปฏิบัติงานผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารไม่ว่าหน่วยงานเล็กหรือหน่วยงานใหญ่ หน่วยงานราชการหรือเอกชนก็ตาม ย่อมมีบทบาทที่เป็นผลต่อความสำเร็จหรือประสิทธิภาพของงานเป็นอย่างยิ่งหากผู้บริหารมีคุณลักษณะที่ดีโดยมีความฉลาดทางอารมณ์ด้านสภาวะอารมณ์ทั่วไป ความสามารถในการปรับตัว ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และการจัดการกับความเครียด เป็นพื้นฐานที่ก่อให้เกิดคุณธรรม จริยธรรม และมีความอดทนในการแก้ปัญหา มีความอดทนในการเรียนรู้สิ่งที่ยาก ทำให้การปฏิบัติงานในองค์กรมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากขึ้น

ความฉลาดทางอารมณ์ถือเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็นต่อบุคคลในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ มีความสุข ประสบความสำเร็จ เป็นผู้มีความค่าก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ อังคณา นาสารี (2551) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ และพฤติกรรมกรตัดสินใจในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามูลราชธานี เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความฉลาดทางอารมณ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง และมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรตัดสินใจในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมใจ วิเศษ (2554 : 106-107) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู อำเภอบ้านนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครนายก ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูมีค่าความสัมพันธ์กับทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดิลกฤทธิ์ อภิวัฒน์สิงหะ (2551) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับความสำเร็จในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับความสำเร็จในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ สุรีย์พร รุ่งกำจัด (2556) ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานด้านบุคคลของสถานศึกษา อำเภองครักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก พบว่าความสัมพันธ์ระหว่าง ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานด้านบุคคลของสถานศึกษา อำเภองครักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ อิศรา เลิศเยาวฤทธิ์ (2558) ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์มี

ความสัมพันธ์เชิงบวกกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในระดับปานกลาง และความฉลาดทางอารมณ์ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรให้ความสำคัญกับความฉลาดทางอารมณ์ ด้านความสามารถในการปรับตัวของผู้บริหารสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ควรส่งเสริมหรือพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาและสถานการณ์เฉพาะหน้า การอธิบายและบ่งชี้ถึงปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา ปรับพฤติกรรมของตนเองให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และสภาพแวดล้อมความยืดหยุ่นในการปรับอารมณ์ ความคิด ความรู้สึก เพื่อเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขและสถานการณ์ต่าง ๆ การประเมินความสอดคล้องระหว่างสิ่งที่เคยประสบมากับสิ่งที่ปรากฏอยู่จริง และสามารถตีความในสถานการณ์ต่าง ๆ ตามความเป็นจริงได้อย่างถูกต้อง

1.2 การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษามุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติได้เต็มศักยภาพ ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับ การพัฒนาของผู้เรียน บุคลากรและชุมชน และปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพ การบริหารการศึกษาให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ

1.3 ควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมหรือพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ด้านสภาวะอารมณ์ทั่วไป ความสามารถในการปรับตัว ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และการจัดการกับความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษา เพราะเป็นตัวแปรสำคัญที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการถดถอย

และสามารถอภิปรายความผันแปรของการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 69.40

เอกสารอ้างอิง

กรมอาเซียน. (2556). *ASEAN in Brief*. กรุงเทพฯ: กระทรวงการต่างประเทศ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). *เอกสารการเรียนรู้ประกอบชุดวิชาการพัฒนาการบริหาร*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

กัลปยมน อินทสุต. (2554). *ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

กัลยา วงษ์ลัมย์. (2556). *ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานบริการด้านเครื่องรูดบัตรเครดิต (ธนาคารกรุงศรีอยุธยา)*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม.

ชัยวัฒน์ คุประตกุล. (2547). *มหัศจรรย์แห่งชีวิต*. กรุงเทพฯ: สารคดี.

ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี. (2548). *EQ ที่คุณควรมี*. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.

ตฤชวรรณ แก้วกิตติคุณ. (2549). *ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารในสถานศึกษา เอกชน อำเภอบ้านโป่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 นครปฐม*. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ดิลกฤทธิ์ อภิวัฒน์สิงหะ. (2551). *ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับความสำเร็จในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

ธวัช บุญยมนณี. (2550). *ภาวะผู้นำและการเปลี่ยนแปลง*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ธานี นทร์ ศิลป์จารุ. (2551). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. (พิมพ์ครั้งที่ 9)*. กรุงเทพฯ: บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี.

นิตยา วิเศษยา. (2551). *ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสุรินทร์*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *วิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ประดับ บุญธรรม. (2551). *ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนที่มีการปฏิบัติดี : พหุกรณีศึกษา*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เปรมปรีดี หมูวิเศษ. (2549). *รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

- มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พิชชาพร อุ่นศิริ. (2554). *วุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสตรีที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พิมใจ วิเศษ. (2554). *ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูอำเภอบ้านนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- รดาการ ภูริพงษ์. (2558). *ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 35*. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วีระวัฒน์ ปันนิตามัย. (2551). *เชาว์อารมณ์ (EQ) : ดัชนีเพื่อความสุขและความสำเร็จของชีวิต*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2556). *ข้อบังคับคุรุสภา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สุรีย์พร รุ่งกำจัด. (2556). *ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานด้านบุคคลของสถานศึกษา อำเภองครักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก*.
- วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สุวัฒน์ ศรีวัฒนพงศ์. (2553). *ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- เสาวลักษณ์ ทิพย์อักษร. (2551). *ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับพฤติกรรมการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุรีรัมย์ เขต 3*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- อังคนา นาสารี. (2551). *ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์และพฤติกรรมการตัดสินใจในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุโขทัยธานี เขต 3*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- อิสรา เลิศยาวฤทธิ. (2558). *ความฉลาดทางอารมณ์ที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18*. วิทยานิพนธ์ครุศา

- สตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราช
นครินทร์.
- Daniel Goleman. (1998). *Working with Emotional Intelligence*. New York: Bantam Books.
- Katz, R. L. (1955). *Skills of effective administrator*. Harvard Business Review, 33(1), 14-20
- Reuven Bar-On. (2010). *The 5 Meta-Factors and 15 Sub-Factors of the Bar-On Model*. accessed 20 September 2010. available from <http://www.reuvenbaron.org/bar-on-model/>